

บทที่ 4

ข้อมูลของพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ประวัติความเป็นมาของ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

เดิมพื้นที่อำเภอท่าช้างขึ้นอยู่กับพื้นที่ของอำเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ต่อมาได้ตั้งขึ้นเป็นกิ่งอำเภอท่าช้างเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2503 และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2506

สภาพทั่วไป:

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของศาลาจังหวัดสิงห์บุรี

ขนาด มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 34.97 ตารางกิโลเมตร หรือ 21,856.25 ไร่

ประชากร มีจำนวน 3,594ครัวเรือน ประชากร 16,924 คน

เป็นชาย 8,406 คน เป็นหญิง 8,158 คน

การปกครอง มีพื้นที่การปกครอง 4 ตำบล 22 หมู่บ้าน และ 1 สุขาภิบาล(สุขาภิบาลดอนสมอ ประกอบด้วยตำบลดอนสมอและตำบลพิบูลทองในเนื้อที่ 17.47 ตารางกิโลเมตร)

อาณาเขต ทิศเหนือ จด อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศใต้ จด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ทิศตะวันออก จด อำเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันตก จด อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง และ อำเภอกำแพงบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

สภาพทางสังคม:

1.ด้านการศึกษา มีโรงเรียนทั้งสิ้น 11 แห่ง ประกอบด้วย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวน 1 แห่ง

โรงเรียนในสังกัดการประถมศึกษาแห่งชาติ 9 แห่ง

โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา (ท่าช้างวิทยาคม) 1 แห่ง ในระดับมัธยมศึกษา

2.ด้านการศาสนา ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดในพระพุทธศาสนา

7 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม 2 แห่ง

3.ด้านการสาธารณสุข มีโรงพยาบาลท่าช้าง 1 แห่ง สถานีอนามัย 3 แห่ง

สภาพทางเศรษฐกิจ:

ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการเกษตรกรรม คือการทอผ้า เป็นอาชีพหลักและปลูกพืชสวนผลไม้เป็นอาชีพรอง ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะปรับปรุงพื้นที่ที่ทำการเพาะปลูกมาเป็นการปลูกไม้ผล เช่น ส้มโอ มะม่วงเพิ่มมากขึ้น

ด้านการปศุสัตว์ ส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงโรค กระบือ สุกร ไข่ ในลักษณะที่เป็นอาชีพเสริมรายได้

ลักษณะทางกายภาพของ ตำบลพิกุลทอง

ตำบลพิกุลทอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอท่าช้าง และอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน้อย
 ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลวิหารขาว
 ทิศใต้ ติดกับ ตำบลพระงาม อ.พรหมบุรี
 ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลพระงามและตำบลโรงช้าง อ.พรหมบุรี
 ทิศตะวันตก ติดกับ แม่น้ำน้อย

การแบ่งเขตการปกครอง:

ตำบลพิกุลทองอยู่ในเขตสุขาภิบาล อำเภอท่าช้างทั้งตำบล แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน

- หมู่ 1 บ้านอกรวย
- หมู่ 2 บ้านหาดยายสัน
- หมู่ 3 บ้านพิกุลทอง
- หมู่ 4 บ้านพิกุลทอง
- หมู่ 5 บ้านคลองท่าแค

ลักษณะภูมิประเทศ:

สภาพภูมิประเทศของตำบลพิกุลทอง มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มสลับกับที่ราบลุ่มมาก ซึ่งสภาพดังกล่าวสามารถแบ่งออกเป็น 2 บริเวณ

1. พื้นที่ราบลุ่มมาก อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของตำบลตั้งแต่บริเวณหมู่ 1, 2, 3, 4, 5 ยาวตลอดทั้งตำบล
2. พื้นที่ราบลุ่ม อีกส่วนน้อยอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ราบลุ่มมากเป็นแนวยาวตลอดเหนือใต้ของตำบลและทุกหมู่บ้าน

การคมนาคม:

ตำบลพิบูลทอง มีการคมนาคมได้ 2 ทางคือ

ทางบกและทางน้ำ สะดวกมาก โดยทางทิศตะวันตกของตำบลมีแม่น้ำน้อยไหลผ่านตลอดแนวตำบล ราษฎรสามารถใช้เป็นเส้นทางคมนาคมและมีถนนลาดยางปานกลางบริเวณตำบล ตลอดติดต่อกับตำบลพระงามอำเภอพรหมบุรี ตำบลวิหารขาว และถนนลูกรัง ติดต่อระหว่างหมู่บ้าน ซึ่งสามารถใช้ได้ตลอดปี และไม่มีปัญหาเรื่องการขนส่ง

แหล่งน้ำ:

ที่มีผลต่อกิจกรรมการเกษตรของจังหวัดประกอบด้วย

1. แม่น้ำน้อย ไหลผ่านระหว่างเขตติดต่อตำบลดอนสมอกับตำบลพิบูลทอง โดยเป็นแนวยาวมาตลอดทางด้านทิศตะวันตกของตำบลพิบูลทอง

2. น้ำชลประทาน ได้รับน้ำจากโครงการยางมีเฉพาะในพื้นที่หมู่ที่ 1 แต่ในหมู่อื่นๆของตำบลจะได้รับน้ำจากแม่น้ำน้อย โดยการขุดคลองต่อจากแม่น้ำน้อยมาสู่คลองชลประทานโดยจะมีน้ำขึ้นลงตามสภาพน้ำในแม่น้ำน้อยแต่เกษตรกรจะไม่มีปัญหาน้ำด้านน้ำ เพื่อการเกษตรในช่วงฤดูนาปรัง และสามารถทำนาปรังได้ตลอดทุกปี แต่น้ำจะสมบูรณ์มีวันปี

ปริมาณและการกระจายตัวของฝน:

ปริมาณฝนเฉลี่ยในรอบปีของตำบลพิบูลทองประมาณ 942.03 มิลลิเมตร โดยจะมีการกระจายตัวของฝนมากกว่า 214.63 มิลลิเมตร อยู่ 2 ช่วง คือประมาณเดือนสิงหาคม-ตุลาคม เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนเมษายน-พฤษภาคม ซึ่งปริมาณน้ำฝนนี้จะมีผลกระทบอย่างมากกับความชื้นของผลผลิตภายหลังการเก็บเกี่ยวโดยเฉพาะข้าวนาปรัง

สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ:

ประชากรในตำบลพิบูลทอง มีการตั้งบ้านเรือนเรียงรายตามริมแม่น้ำน้อยมีทั้งหมด 637 หลังคาเรือน 671 ครัวเรือน 1266 คน ส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน 1,047 คน (ร้อยละ 43.8) รองลงมามีอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป 756 คน (ร้อยละ 31.6) ส่วนวัยเด็ก 583 คน ร้อยละ 24.4 ซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับส่วนใหญ่มักรับเรียนต่อชั้นมัธยม แนวโน้มที่จะกระตุ้นให้เกิดการรวมตัวจึงมีน้อย

เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับไม่มาโรงเรียนต่อ จะประกอบอาชีพรับจ้างเป็นหลัก จำนวนผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 400 คน (ร้อยละ 16.7) ประชากรถึงร้อยละ 99 สามารถอ่านออกเขียนได้ ศาสนา ประชากร ร้อยละ 98.9 นับถือศาสนาพุทธ มีเพียงร้อยละ 1.0 ที่นับถือศาสนาอิสลาม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆจึงคล้ายคลึงกัน และไม่มีปัญหาในด้านการรวมกลุ่มการถือครองพื้นที่เกษตร:

พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดทั้งตำบล 3,233 ไร่ (ร้อยละ 15.5) ของพื้นที่ทั้งหมด มีประชากร 200 ครัวเรือนที่มีที่ดินเป็นของตนเอง และเช่าเพิ่มจากญาติ 140 ครัวเรือน ที่มีที่ดินเป็นของตนเองและไม่ต้องเช่าอีก 265 ครัวเรือน

การประกอบอาชีพและรายได้:

ประชากรในตำบลพิบูลทองมากกว่า 90% ของครัวเรือนทั้งหมดประกอบอาชีพการเกษตรโดยเฉพาะการทำนา และควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ และมีอาชีพรับจ้าง ค้าขายบ้าง ซึ่งมีประชากรมากกว่าร้อยละ 2.25 ประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอย่าง ส่วนทางด้านรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณ 45,000/ครัวเรือน/ปี อาชีพรับจ้างประมาณ 4,500 บาท/ครัวเรือน/ปี อาชีพค้าขายประมาณ 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

ข้อมูลจำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนการเกษตร:

ตำบลพิบูลทอง มีพื้นที่ 3,551 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 2,638 ไร่ และมีพื้นที่ทำนา 1,940 ไร่ มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ไร่แค่

ตารางแสดงจำนวนประชากรและครัวเรือนการเกษตรใน ตำบลพิบูลทอง

หมู่ที่	จำนวนครอบครัวและประชากร (หน่วย)		
	ครอบครัว	ประชากร	ครอบครัวที่ทำการเกษตร
1	158	584	143
2	111	443	101
3	117	461	107
4	155	672	140
5	132	582	112
รวม	673	2,742	603

ที่มา: ที่ว่าการอำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

บริการสาธารณะต่างๆ:

ตำบลพิบูลทองมีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน สำหรับน้ำดื่มส่วนใหญ่จะใช้น้ำฝนและน้ำขังที่วางจะใช้น้ำจากแม่น้ำน้อย และบ่อบาดาลเป็นบางส่วน หมู่ที่ 3 มีโรงเรียนระดับชั้นประถม 1 โรงเรียน และวัด 1 วัด มีสถานีอนามัย 1 แห่ง โทรศัพท์ 1 เครื่อง สิ่งบริการสาธารณะต่างๆส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณหมู่ที่ 3 ทั้งหมด สำหรับหมู่ที่ 5 มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 1 แห่ง แต่ด้วยเส้นทางการคมนาคมของตำบลพิบูลทองสะดวกมาก จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับประชาชน ที่จะใช้บริการสาธารณะต่างๆ เหล่านี้ บริการสาธารณะของตำบลพิบูลทอง อยู่ในเกณฑ์ดีราษฎรสามารถใช้บริการสาธารณะได้อย่างสะดวกตลอดเวลา เช่นการมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ทางวิทยุ โทรศัพท์แต่ยังไม่สะดวกนัก สำหรับการประชาสัมพันธ์, การส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากไม่มีหอกระจายข่าว

ของหมู่บ้านหรือตำบล ส่วนทางด้านแหล่งเงินทุนเกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลพิบูลทอง เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและชกส. จึงสามารถกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนจากแหล่งดังกล่าวได้ และมีบางส่วนกู้ยืมจากนายทุนในหมู่บ้านและจากธนาคารพาณิชย์

การรวมกลุ่ม:

เนื่องจากบริเวณตำบลพิบูลทองอยู่ในเขตสุขาภิบาลทั้งตำบล และส่วนใหญ่เกษตรกรมักไม่มีเวลาว่างที่จะไปทำสิ่งใหม่เกิดประโยชน์ จึงเป็นสิ่งดีที่เกษตรกรสามารถทำนาปีได้ทุกปี และยังมีการทำส่วนประกอบดอกไม้ประดิษฐ์อย่างกว้างขวาง เป็นอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัวเป็นอย่างดี ดังนั้นการที่ประชากรจะรวมกลุ่มกันทางการเกษตรจึงมีน้อย

สภาพการผลิตทางการเกษตร:

การใช้พื้นที่ปลูกพืชในตำบลพิบูลทอง มีการปลูกข้าวนาปี ครอบคลุมเป็นแบบนาหว่านน้ำตม ได้ผลผลิตเฉลี่ย 350 กก./ไร่ ปลูกแบบนาหว่านสาธยาย ได้ผลผลิตเฉลี่ย 300 กก./ไร่ ซึ่งพื้นที่ๆ ไร่ปลูกแบบนาหว่านน้ำตม เป็นพื้นที่ๆใช้ทำนาปรัง ในช่วงฤดูแล้งของทุกปีเกษตรกรจะปลูกข้าวนาปรังแบบนาหว่านน้ำตม สำหรับพืชไร่อายุสั้นประเภทถั่วเขียวมีปลูกได้เพียง 50 ไร่ บริเวณหมู่ที่ 3 ได้ผลผลิตประมาณ 80 กก./ไร่ ส่วนไม้ผลเกษตรกรนิยมปลูกแบบสวนหลังบ้านหรือที่บ้านบนอยู่ในสวนเป็นส่วนใหญ่ และมีการปลูกมะม่วงพันธุ์ดี กระท้อนไว้บริโภคในครัวเรือนและถ้าเหลือก็ขายบ้าง ในตำบลพิบูลทองมีบางครัวเรือนที่ทำการประมงแต่ก็เป็นการลงทุนที่สูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ราบลุ่มถึงราบลุ่มมาก การจะเปลี่ยนพื้นที่นามาเป็นบ่อปลาจะต้องลงทุนขุดบ่อ และกักกั้นน้ำ เป็นต้นทุนสูงเกษตรกรจึงไม่สามารถทำได้ง่าย

การศึกษาเฉพาะกรณี

รายที่ 1 : เป็นชาวนาที่มีที่นาเป็นของตนเอง

นางม่วย อาเกตุ อายุ 57 ปี อยู่บ้านเลขที่ 81/1 หมู่ 1 ตำบลพิภูลทอง มีที่นาเป็นของตนเอง 25 ไร่ ทำเฉพาะนาปรัง ในช่วงเดือนเมษายน และเก็บเกี่ยวในเดือน มิถุนายน-กรกฎาคม ใช้วิธีปลูกแบบนาหว่านน้ำตม พันธุ์ข้าวที่ปลูกเมื่อปีก่อน คือพันธุ์ กข 7 แต่ปีนี้เปลี่ยนเป็นชัยนาท 1 มีข้อดี คือเม็ตรัด ข้อสำคัญคือโรงสีชอบ แต่ข้อเสียคือไม่ทนโรค ฤดูกาลที่ผ่านมาได้ข้าว 10 เกวียน เกวียนละ 3,200 บาท นางม่วยไม่ค่อยพอใจกับปริมาณที่ข้าวเปลือกได้รับ และมีปัญหาเรื่องเงินทุนที่นำมาลง ปีนี้ต้องกู้ ธนาคารเพื่อการเกษตรซึ่งกู้เป็น ปีแรก เป็นเงินทั้งสิ้น 20,000 บาท ในขบวนการปลูกข้าวจนถึงเก็บเกี่ยวต้องจ้างทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ "จ้างรถไถรูป เป็นเงินไร่ละ 200 บาท ค่าข้าวปลูกไร่ละ 20 กก.กก.ละ 56 บาท ค่าฉีดยาเป็นเงินไร่ละ 25 บาท ค่าหว่านไร่ละ 25 บาท ค่านุ้ยเคมีสูตร 16-20-0 ถุงละ 300 บาท ซึ่งเป็นนุ้ยบำรุงต้นหลังหว่าน นอกจากนี้ก็ใช้นุ้ยยูเรียใส่หลังหว่านอีก 45 วันเพื่อทำให้ เมล็ดเต่ง ต้องใช้ไร่ละ 15 กก. ตกถุงละ 380 บาท..." การนำผลผลิตไปขาย แต่ก่อน มีพ่อค้าจากโรงสีมารับซื้อ แต่ปัจจุบันต้องนำไปขายเองที่โรงสี ที่อำเภอท่าข้าม โดยนางจะจ้าง รถบรรทุกหรือรถกระบะขนไป "ซึ่งทางโรงสีจะให้ราคาทำไร่ก็ต้องเอา เพราะต้องเสียค่า เช่ารถบรรทุกที่ขนมา" ส่วนทางด้านการใช้เทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตรนั้น นางคิดว่า "การใช้นุ้ยเคมี เครื่องมือเครื่องจักร รถไถมีผลเสีย คือนุ้ยแพง และทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย นอกจากนี้การฉีดยาเพื่อป้องกันโรคใบขาว ทำให้ปลาที่เลี้ยงอยู่ตาย ส่วนข้อดี คือทำให้ต้นข้าว งอกงามดี" ส่วนปัญหาที่นา มีเรื่องโรคใบขาว และหนู ซึ่งวิธีแก้ไขคือการฉีดยา และการวาง ยาเบื่อ รู้วิธีใช้โดยดูจากเพื่อนบ้านเขาทำกัน นอกจากการปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักแล้ว นางก็มีการทำสวนอาชีพเสริม เช่นการปลูกส้มโอ กะท้อน ไม้ใช้นุ้ยแต่ใช้มูลสัตว์ ซึ่งรายได้จากการทำ ส่วนนี้รายได้ดี ทำได้ 2 ครั้ง/ปี ปัจจุบัน นางเป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตร นางมีความเห็นว่า "...ไม่อยากจะปลูกทำนาเหมือนตน เพราะจนตาย"

รายที่ 2 : เป็นชาวนาที่มีที่นาเป็นของตนเอง

นางสาวสมาใจ อิงอรุรา อายุ 49-50 ปี อยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ที่ 2 ต.พิบูลทอง จบการศึกษา บ.4 ยังไม่แต่งงาน มีพื้นที่นาของตนเอง 4 ไร่ ฤดูกาลที่ผ่านมา ขายได้เกี่ยวละ 2500 บาทได้ 21 เกวียนกว่าๆ ยังไม่พอใจกับรายได้ปลูกข้าวนาปีหว่านน้ำท่วม เริ่มปลูกเดือน 8-9 เก็บเกี่ยวเดือนมกราคม พันธุ์ข้าวคือพันธุ์ชัยนาท นางไม่มีปัญหาในเรื่องแรงงานในการทำนา เพราะจะมีญาติพี่น้องมาช่วยกัน แต่ขั้นตอนอื่นต้องจ้าง เช่นจ้างไถ จ้างปุ๋ย จ้างฉีดยา ลากไปขายที่โรงสี ตัวนางเองบอกว่า "มีปัญหาเรื่องเงินทุน ต้องยืมเขามา ถ้าขายข้าวได้ก็ใช้คืน" นางไม่ได้หวังว่าหลานๆจะทำนาเหมือนตน เนื่องจาก "...เขาไปทำโรงงานกันหมด" ส่วนปัญหาในพื้นที่ทำนา คือพื้นดินไม่อุดมสมบูรณ์ และมีโรคใบขาวใบม่วงลง มีหนุรบกวน" วิธีแก้กันไม่มีแต่เกษตรกรแนะนำให้ทำสวน ต้องถมดิน ทำสวน ปัจจุบันนางมีอาชีพเสริมคือปั้นก้านคอกไม้ ได้รายได้วันละ 20 บาท และนางเป็นสมาชิก ชกส.ด้วย

รายที่ 3 : เป็นชาวนาที่มีที่นาเป็นของตนเอง

นายสารวย ละอองนวล เป็นกำนันพิบูลทอง ภรรยาชื่อนางสายทอง ทั้งคู่มีอาชีพเสริมคือ เปิดร้านขายของชำ มีบุตร 3 คน ซึ่งลูกๆรับราชการ 2 คน ส่วนคนสุดท้ายต้องช่วยขายของที่ร้าน กำนันมีที่นาเป็นของตนเองทั้งสิ้น 90 ไร่ ทำเองไม่ไหวต้องจ้างคนช่วยทำ ลักษณะนาที่ทำคือนาหว่านน้ำท่วม จะเริ่มปลูกข้าวในเดือนมีนาคม และเก็บเกี่ยวมิถุนายน พันธุ์ข้าวที่ใช่คือ ชัยนาท 1 มีข้อดีคือ "ข้าวเมล็ดสวยไม่มีท้องไข ตลาดต้องการ" รายจ่ายที่ต้องลงทุน ในการทำนาของกำนันสารวยคือ จ้างรถดีกรุป ไร่ละ 200 บาท จ้างข้าวปลูกไร่ละ 20 กก. ซึ่งตกเป็นเงิน 56 บาท ต่อไร่ ค่าจ้างหว่าน ไร่ละ 25 บาท ค่าปุ๋ยเคมี ต้องใช้ 2 ครั้ง คือปุ๋ย 16-20-0 เป็นปุ๋ยบำรุงต้นใช้หลังหว่าน และปุ๋ยยูเรียใส่หลังหว่าน 45 วัน เพื่อให้เมล็ดเต่ง ตกฤดูละ 380 บาท เมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จจะนำไปขายเองที่โรงสี ในส่วนตัวแล้ว กำนันสารวยไม่มีปัญหาเรื่องเงินทุนที่จะนำมาลง ในที่นาของกำนันสารวยมีปัญหาเรื่องลักษณะทางกายภาพของพื้นดิน คือเป็นท้องกะทะ ส่วนหัวท้ายจะเป็นที่ดอน ส่วนตรงกลางเป็นที่ลุ่ม "...วิธีแก้ไขขณะนี้อยู่ในขั้นรวบรวมความคิดเห็นของชาวบ้านและสำรวจความเป็นได้ ปัจจุบันนี้เป็นสมาชิกชกส. เมื่อก่อนเป็นสมาชิกสหกรณ์เพื่อการเกษตร"

กำหนดสำรวจมีความเห็นว่าการนำเครื่องมือเทคโนโลยีทางการเกษตรมาใช้ กับที่นา ก็เนื่อง จากว่าช่วยประหยัดเวลา ถ้าใช้แรงงานคน สัตว์อย่างเดียวจะทรมาน ส่วนข้อเสียคือ บัญเคมีทำให้ดินเสื่อม และดินเป็นกรด ซึ่งแก้ไขโดยการตากแดด

รายที่ 4 : เป็นชาวนาที่มีที่นาเป็นของตนเอง

นายชติ พลทับทิม อายุ 49 ปี อยู่บ้านเลขที่ 54/2 หมู่ 5 ต.พิบูลทอง ภรรยา ชื่อนางสมควร อายุ 47 ปี มีบุตร 2 คนเรียนปวส.ที่เทคนิคสระบุรี และคนที่ 2 จบปวส.ที่ระยอง มีอาชีพทำนาเป็นหลักและตนเองมีที่นา 30 ไร่ ฤดูกาล ที่ผ่านมายาขายข้าวได้ 23 เกวียนละ 2,800 บาท ลักษณะนาที่ทำคือนาปรัง จะเริ่มปลูก มีนาคม และไม่นาปรังในเดือน ก.ย., ต.ค., พ.ย. เนื่องจากน้ำท่วม น้ำจะลดในเดือน ธ.ค., ม.ค. ขั้นตอนการทำนาต้องลงทุน ติกรูปไร่ละ 200 บาท พันธุ์ข้าวไร่ละ 150 บาท บัญลูกละ 250 บาท ยาฆ่าแมลงใช้ 30 ไร่ ตกประมาณ 1,000 กว่าบาท จ้างเกี่ยว 300-400 บาท แต่จะนำไปขายเองที่โรงสี เหมารอบ นายชติพอใจปริมาณข้าวที่ได้ แต่ไม่พอใจเรื่องราคาข้าว มีการประกอบอาชีพเสริมคือ ค้าขายกล้วยเดี่ยว และทำสวน มะม่วง กระท้อน นายชติเห็นว่าการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับที่นา ทำให้ได้ปริมาณ ข้าวที่มากขึ้นกว่าที่ไม่ใช้ แต่ข้อเสียคือทำให้ดินเสียและสุขภาพเสื่อมทราม ส่วนปัญหาใน พื้นที่นาของตนคือ ปริมาณน้ำที่มีมากในเดือน กันยายน ตุลาคม พฤศจิกายน ซึ่งมีวิธีแก้คือ หักมาทำนันทนาการทำนาปี ความหวังของนายชติคือ อยากรู้ราคาของบัญเคมีถูกลง และให้ ราคาข้าวเปลือกมีราคาสูงขึ้น ปัจจุบันนี้นายชติเป็นสมาชิกโครงการลดพื้นที่นาปรัง (คปร) ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งวัตถุประสงค์ ที่เข้าร่วมโครงการนี้ก็มีความหวัง ว่าให้คุณภาพข้าวดีขึ้น

รายที่ 5 : เป็นชาวนาที่มีที่นาเป็นของตนเองส่วนหนึ่งและเช่าจากผู้อื่นด้วย

นางสุรีย์ ศิย์ อายุ 47 ปี อยู่บ้านเลขที่ 32 หมู่ที่ 3 มีสามีคือ นายถนอม อายุ 48 ปี ช่วยกันทำนามีพื้นที่นาของตนเอง 9 ไร่ 40 วา และ เช่าผู้อื่น 7 ไร่ ปัจจุบันเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ฤๅเก็บเกี่ยวที่ผ่านมายาได้ข้าว 15 เกวียน ขายได้เกวียนละ 2,800 บาท พันธุ์ข้าวที่ใช่ คือ กข 23 มีข้อเสียคือเป็นเชื้อรา ปีนี้

จึงหันมาใช้ข้าวพันธุ์ชัยนาท 1 ปลูกที่ยังไม่รู้ชื่อดีหรือชื่อเสีย แต่ใช้ตามคำแนะนำของทาง
โรงสี ส่วนในเรื่องของการลงทุน ต้องจ้างทุกขั้นตอนนับตั้งแต่ "เกรดที่นา เป็น
เงินประมาณ 3,300 บาท วิดน้ำเข้าไร่ 220 บาท ซื้อพันธุ์ข้าวปลูก 22 ถึงๆละ 45 บาท
ซื้อปุ๋ยประมาณ 3,500 บาท ค่าจ้างฉีดยา 500 บาท ค่ายาฉีด 1,200 บาท เสียค่า
เกี่ยว หาบ ขนไปโรงสี 4,000 บาท..." นางเห็นว่าการใช้ปุ๋ยเคมี เครื่องจักรทาง
การเกษตร มีผลเสียทำให้ดินแข็ง ส่วนปัญหา ที่ประสบประสบมาปัจจุบันที่พื้นที่นา คือ
มีโรคเชื้อรา แก้วรอยหายาก (ต้องซื้อมาใช้) ส่วนความคาดหวังในอนาคต ไม่อยากให้
ลูกมีอาชีพทำนาเหมือนตน เพราะเห็นว่าลำบาก ซึ่งขณะนี้นางรอที่จะขายที่นา

รายที่ 6 : เป็นชาวนามีที่นาเป็นของตนเองส่วนหนึ่งและเช่าจากผู้อื่นด้วย

นายนาค กุสุมาลย์ อายุ 64 ปี เป็นคนท้องที่ขึ้นมาแต่กำเนิด ปัจจุบันอยู่
บ้านเลขที่ 102/1 ภรรยาอยู่ด้วยกัน ชื่อนาง สียงเวียน อายุ 58 ปี มีบุตรด้วยกัน 4
คน ทุกคนทำงานหมดแล้ว ตอนนี้มีนายนาค กับภรรยาที่ยังคงทำนากันอยู่ มีพื้นที่นา
เป็นของตนเอง 5 ไร่ เช่าผู้อื่นเพิ่มอีก 17 ไร่ ไม่มีอาชีพเสริมอื่น ส่วนรายได้จากการ
ทำนา ขายได้ไร่ละ 80 ถึง ถึงละ 30-40 บาท นายนาคต้องจ้างแรงงานมาช่วยในขั้น
ตอนการทำนา เริ่มตั้งแต่การลงมือเตรียมดิน จนกระทั่งถึงการขนข้าวไปขายโดยทุกขั้น
ตอนต้องจ่ายเป็นเงินสด เริ่มปลูกในเดือนเมษายน และเกี่ยวเกี่ยวในเดือนมิถุนายน ทำนา
ปรังหว่านน้ำตาม พันธุ์ข้าวที่ใช้คือชัยนาท 1 มีชื่อดีคือเป็นข้าวน้ำลึก ไร่ให้ปริมาณสูง
ราคาดี เมล็ดยาวขาว และตลาดนิยม ส่วนทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ทางการเกษตรที่
ใช้ก็คือ เครื่องสูบน้ำ ปุ๋ย สารเคมี รถดีกรีบ นายนาคมี ปัญหาเรื่องเงินลงทุนที่จะนำมาใช้
ในที่นา จึงเข้าเป็นสมาชิก ธกส. (กู้เงินแต่ไม่ยอมจ่ายดอกเบี้ย) แต่ผลผลิตที่ได้ไม่เป็นที่พอใจ
ในเรื่องของราคา ส่วนทางด้านปริมาณนั้นเป็นเรื่องที่น่าพอใจ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่ประสบ
ในที่นา คือปริมาณน้ำไม่พอปลูกข้าว (เป็นนาที่ดอน) ต้องใช้ท่อสูบน้ำโดยลักเอาจากคลองส่งน้ำ
ความหวังในอนาคตคือ ไม่อยากให้ลูกทำนา แต่อยากได้รับราชการ

รายที่ 7 : เป็นชาวนาที่เข้าที่นาจากผู้อื่น

นายเสน่ห์ ชาวสะอาด อายุ 49 ปี อยู่บ้านเลขที่ 101 มีภรรยาชื่อนางกุหลาบ อายุ 47 ปี มีบุตร 3 คน ต่างมีงานทำกันหมดแล้ว อาชีพหลักของนายเสน่ห์คือการทำนา มีพื้นที่นา 8 ไร่ เข้าผู้อื่นหมด ส่วนอาชีพเสริมคือการทำก้านดอกไม้และรับเหมาก่อสร้าง ในปีนี้ เริ่มปลูกข้าวในเดือนเมษายน และเก็บเกี่ยวในเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม โดยทำนาปรังหว่านน้ำตม ใช้พันธุ์ข้าวชัยนาท 1 ข้อดีของพันธุ์นี้คือ "ข้าวงามมาก ปริมาณมาก ส่วนข้อเสียคือเป็นโรคง่าย ใต้แก่โรคใบขาว โรคเชื้อรา..." แรงงานที่ใช้ในการทำนาส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างผู้อื่น บางครั้งลูกๆช่วยทำบ้าง มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในพื้นที่นาของตนก็คือ การใช้รถไถ บัญเคมี เครื่องรูดข้าว นายเสน่ห์เห็นว่าการใช้เครื่องมือเหล่านี้ย่อมมี ข้อเสียก็คือ ดินเป็นกรด และสุขภาพของฉัตรก็แย่ แต่อย่างไรก็ตามการปลูกข้าว ก็ต้องจ้างแรงงานภายนอกครอบครัวมาช่วยทำ การจ้างนี้รวมไปถึงการจ้างรถไถ การจ้างวิดน้ำเข้านา การจ้างรถขนไปโรงสี การจ้างรูด (ใช้เครื่องจักรรูดข้าว) ซึ่งผู้คนที่นาเครื่องจักรเหล่านี้มารับจ้างก็เป็นคนที่อยู่ในตำบลพิบูลทองนี้เอง แต่เป็นคนที่มีฐานะพอที่จะซื้อหาเครื่องจักรมาใช้เป็นของตน ซึ่งนอกจากจะนำมาใช้ในพื้นทีนาของตนแล้ว ก็ยังสามารถนำมารับจ้างในพื้นที่นาของผู้อื่นเพื่อเป็นการเสริมรายได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งการจ่ายค่าแรงแต่ละครั้งจะเป็นเงินวันต่อวันที่มีการจ้างงาน ส่วนการเข้าร่วมหรือการเป็นสมาชิกนั้นนายเสน่ห์เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่สหกรณ์การเกษตรจะมีดอกเบี้ยสูงกว่า ธกส.แต่จะได้ประโยชน์ตอนทำมาบณกิจฟรี ส่วนเงินที่นำมาลงทุนในการปลูกข้าวแต่ละครั้งก็จะกู้จากแหล่งเงินกู้ที่กล่าวมาแล้ว ความเห็นของนายเสน่ห์ในอนาคต "ไม่อยากจะให้ลูกๆมีอาชีพทำนาเหมือนตนเพราะ "ไม่มั่นคง" รายได้ไม่คุ้มค่า และมีแต่คนจะขายกัน"

ผลสรุปจากการศึกษากรณีเฉพาะ

จากการศึกษากรณีเฉพาะทั้ง 7 รายที่ยกมานั้น มีทั้งชาวนาที่มีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวนน้อยทำให้ต้องเช่าที่ดินเพิ่มจากผู้อื่น จนกระทั่งถึง ชาวนาที่มีที่ดินเป็นของตนเองขนาดใหญ่ รวมไปถึงชาวนาที่ไม่มี ที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ทำให้ต้องเช่าจากผู้อื่นทั้งหมด ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าชาวนามีลักษณะยอมรับการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ทางการเกษตรเหมือนกัน คือ ชาวนารู้เรื่องสารเคมี อันตราย จากยาฆ่าแมลงว่าเป็นสิ่งที่อันตรายต่อสุขภาพ แต่ก็มี ความจำเป็นต้องใช้เนื่องจากเห็นว่าให้ผลผลิตสูง ซึ่งเทคโนโลยีส่วนใหญ่ที่ใช้ได้แก่ รถไถ บัญเคมี ยาฆ่าแมลง เครื่องวัดน้ำ ส่วนการคัดเลือกพันธุ์ จะเลือกตามคำแนะนำจากโรงสีมากกว่า ในส่วนของขั้นตอนการปลูกข้าวของชาวนา ต.พิบูลทองนั้น เป็นการแลกเปลี่ยนรายได้วิธีการจ้างแรงงาน แรงงานที่มารับจ้างจะเป็นแรงงานของคนในพื้นที่เองและหรือแรงงานที่อยู่พื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งพวกแรงงานที่มารับจ้างนั้นก็ถือว่าเป็นของตนเองด้วย แต่พื้นที่นาของตนอาจจะยังไม่ถึงเวลาในการลงมือ หรือตนเองอาจจะลงมือทำในพื้นที่นาของตนเองเสร็จแล้ว ก็เลยมาหาอาชีพเสริมทำ ขั้นตอนการจ้างงานเริ่มตั้งแต่ จ้างรถดีกรูป (การไถ) การซื้อพันธุ์ข้าว ซื้อปุ๋ย การจ้างแรงงานหว่าน จ้างแรงงานฉีดยา จ้างรถไถหลังจากหว่านแล้ว จ้างแรงงานเกี่ยว จ้างหีบและขนส่งท้ายคือการจ้างขนไปที่โรงสี ซึ่งราคาจะได้มาก - น้อยเท่าไรขึ้นอยู่กับ ลักษณะของเมล็ดข้าวที่สมบูรณ์ ความชื้น ซึ่งเมื่อชาวนาขนไปแล้วจำเป็นต้องขาย เนื่องจากเสียค่าจ้างรถบรรทุกขนไปแล้ว ชาวนาในพื้นที่นี้มีส่วนน้อยที่ยังปลูกข้าวนาปี เนื่องจากข้าวนาปีต้องปลูกในเดือน สิงหาคม-พฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงที่น้ำจะขึ้นจะทำให้เป็นอุปสรรคต่อต้นข้าว ดังนั้นชาวนาส่วนใหญ่จึงนิยมปลูกข้าวนาปรังมีทั้งนาหว่านสารวย (มีการไถ 2 ครั้ง คือ การไถตะและไถแปก) และนาหว่านน้ำตม (ไถครั้งเดียว) จะเริ่มปลูกในเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน การใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง เครื่องจักร เป็นสิ่งจำเป็นของชาวนาในต.พิบูลทอง ดังนั้นเรื่องเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกข้าวแต่ละฤดูกลานั้น ต้องกู้ยืมจากที่ต่างๆ เช่นจากผู้ที่มีฐานะดีในพื้นที่เดียวกันจากธนาคารเพื่อการเกษตร จากสหกรณ์การเกษตรเมื่อขายข้าวเปลือกได้ก็จะนำมาซื้อคืน ช่วงที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปรังจะเป็นช่วงเข้าฤดูฝน และตากข้าวไม่ได้ ทำให้มีปัญหาในเรื่องของความชื้นสูงทำให้ขายข้าวได้ราคาต่ำ ดังนั้นชาวนาจึงมีอาชีพเสริมรายได้คือการทำสวน พันธุ์กันดอกไม้ และรับจ้างทั่วไป

ส่วนปัญหาที่พบในพื้นที่น่าส่วนมากคือ **เรร่คาบขาว** และเป็นพื้นที่ลุ่มถึงลุ่มมาก วิธีแก้ไขโรคพืชคือการฉีดยา ส่วนวิธีการแก้ไขพื้นที่ลุ่มท้องกะทะ คือการปฏิรูปที่ดิน จะเป็นการปรับระดับให้พื้นดินราบเรียบเท่ากันโดยตลอด ซึ่งปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงศึกษาความเป็นไปได้

ในส่วนของการรวมกลุ่มทางการเกษตรนั้น เนื่องจากชาวนานในพื้นที่นี้มีอาชีพเสริมนอกฤดูกาล ทำให้ไม่มีเวลาผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเกษตร แต่จะมีการเข้าร่วมกลุ่มที่ทางราชการจัดขึ้นในบางโอกาสเพื่อส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชากรในพื้นที่ ส่วนใหญ่ชาวนาเข้าเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตร เพราะเห็นว่าได้ประโยชน์ทางด้านการกู้ยืมเงิน และมีบางส่วนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม้ว่าดอกเบี้ยจะสูงกว่า ธกส. แต่เนื่องจากจะได้ประโยชน์ตอน ฅบปนกิจไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งการที่ชาวนาเป็นสมาชิกทั้ง 2 หน่วยงานเป็นข้อดี ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน